

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПРОМИСЛОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ ТА КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ
КАФЕДРА АПТЕЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
DEPARTMENT OF INDUSTRIAL TECHNOLOGY OF MEDICINES AND COSMETICS
DEPARTMENT OF DRUG TECHNOLOGY

Матеріали
V міжнародної науково-практичної конференції
Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРИКЛАДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
У ГАЛУЗІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

FUNDAMENTAL AND APPLIED RESEARCH IN THE
FIELD OF PHARMACEUTICAL TECHNOLOGY

23 жовтня 2025 р.
October 23, 2025
Харків, Україна
Kharkiv, Ukraine

УДК:615.014.2:615.2

Редакційна колегія: проф. Вишневська Л. І., проф. Рубан О. А., проф. Ковалевська І. В., проф. Семченко К. В., доц. Солдатов Д.П.

Відповідальні секретарі : проф. Ковалевська І. В., проф. Семченко К. В.

Фундаментальні та прикладні дослідження у галузі фармацевтичної технології: Збірник наукових матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 23 жовтня 2025 р.). Х.: Вид-во НФаУ, 2025.- 310 с. (Серія «Наука»)

Збірник містить матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Фундаментальні та прикладні дослідження у галузі фармацевтичної технології».

Розглянуті теоретичні аспекти та перспективи розробки лікарських препаратів, висвітлені напрямки наукової роботи спеціалістів фармацевтичної галузі, що стосуються питань сучасної технології створення лікарських препаратів, контролю їх якості, організаційно-економічних аспектів діяльності фармацевтичних підприємств, маркетингових досліджень сучасного фармацевтичного ринку, фармакологічних досліджень біологічно активних речовин.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників, що займаються питаннями розробки та впровадження сучасних лікарських препаратів.

*Матеріали подаються мовою оригіналу.
За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.*

УДК:615.014.2:615.2

НФаУ, 2025

ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕЄСТРІВ ФАРМАЦЕВТІВ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Голенко М.О., Сахнацька Н.М., Косяченко К.Л.

**Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ,
Україна**

Вступ. Реєстри фармацевтів є вагомим інструментом системи регулювання фармацевтичної діяльності у більшості країн світу. В Україні досі відсутній єдиний національний реєстр фармацевтів, однак питання його впровадження перебуває у фокусі сучасних дискусій і професійних обговорень. Особливого значення це набуває в контексті змін до ліцензійних умов щодо провадження фармацевтичної діяльності в Україні, відповідно до яких кожен аптечний заклад зобов'язаний мати у штаті фармацевта, що має право здійснювати відпуск рецептурних лікарських засобів. Саме тому вивчення світових практик функціонування реєстрів фармацевтів як підґрунтя для розробки ефективної моделі їх впровадження в Україні є актуальним вектором дослідження.

Мета дослідження. Метою дослідження є аналіз практик функціонування реєстрів фармацевтів у країнах ЄС для обґрунтування оптимальних шляхів упровадження єдиного реєстру фармацевтів в Україні.

Методи дослідження. У дослідженні використано контент-аналіз наукових джерел та нормативно-правової бази, електронних ресурсів, а також методи узагальнення, систематизації та логічного аналізу для обґрунтування висновків.

Основні результати. Розглянемо більш детально функціонування реєстрів фармацевтів у країнах ЄС з метою виокремлення ефективних рішень і визначення можливостей їх адаптації в Україні.

Розвиток реєстрів медичних фахівців у світі розпочалося наприкінці ХХ століття. Першим електронним реєстром фармацевтів, вважають нідерландський BIG-register, запроваджений 1 грудня 1997 року разом із набуттям чинності закону Wet BIG. Тільки особи, зареєстровані у BIG-register, мають право використовувати професійну назву *apotheker* (фармацевт) і здійснювати відповідну діяльність. Фармацевти зобов'язані кожні п'ять років підтверджувати свою професійну компетентність шляхом надання доказів практичного досвіду та безперервного професійного розвитку; у разі невиконання цієї вимоги запис у реєстрі призупиняється, що позбавляє фахівця права на здійснення професійної діяльності. Будь-який користувач може безоплатно здійснити онлайн-перевірку наявності чинного запису фармацевта в BIG-register за прізвищем або унікальним реєстраційним номером; у відкритому доступі відображаються прізвище та ім'я, реєстраційний номер, дата первинного внесення до реєстру та актуальний статус реєстрації (діючий, призупинений або позбавлений права на практику).

У Польщі регулювання професійної діяльності фармацевтів здійснюється через систему багаторівневої реєстрації. Відповідно до законодавства, кожен фахівець, який має право на здійснення фармацевтичної практики, зобов'язаний бути внесеним до реєстру окружної палати фармацевтів (Okręgowa Izba

Aptekarska, OIA) за місцем роботи або проживання. Внесення до цього реєстру є обов'язковою умовою для доступу до професії й передбачає надання підтверджених документів про освіту та право здійснювати свою діяльність. Дані з окружних реєстрів консолідуються у Центральному реєстрі фармацевтів Республіки Польща (Centralny Rejestr Farmaceutów RP), який адмініструє Національна рада фармацевтів (Naczelna Izba Aptekarska, NIA). У низці окружних палат фармацевтів передбачено відкритий доступ до списків зареєстрованих фахівців через вебсайти палат, тоді як Центральний реєстр виконує переважно адміністративну та контрольну функції. Такий підхід демонструє збалансоване поєднання регіонального ведення даних із централізованим контролем і може слугувати моделлю для країн, які розглядають запровадження подібних систем.

В Італії фармацевти зобов'язані реєструватися у місцевих палатах фармацевтів (Ordine dei Farmacisti) відповідного регіону, що забезпечує первинний облік фахівців. Загальним органом координації є Національна федерація орденів фармацевтів (Federazione Ordini Farmacisti Italiani, FOFI), яка веде Єдиний національний електронний реєстр (Albo Unico Nazionale). Для внесення до реєстру необхідно мати диплом італійського університету або визнаний його еквівалент та скласти державний кваліфікаційний іспит. Вартість реєстрації й порядок оплати визначаються місцевими палатами. Реєстр є публічним та доступним для онлайн-перевірки на порталі FOFI за прізвищем і провінцією, що підвищує прозорість та довіру до фармацевтів. Контроль за безперервним професійним розвитком (ECM) здійснює FOFI, однак ця інформація не відображається у відкритій частині реєстру. Модель Італії поєднує децентралізоване ведення даних місцевими палатами з централізованою координацією та надає зручний механізм перевірки професійного статусу фармацевтів.

У Німеччині право на здійснення фармацевтичної діяльності регулюється Законом про фармацевтів (Bundes-Apothekerordnung), відповідно до якого особа після завершення навчання та практики отримує Approbation – державний дозвіл на професію. Після отримання Approbation фармацевт зобов'язаний стати членом регіональної фармацевтичної палати (Apothekerkammer) федеральної землі, де він працює. Саме ці палати ведуть реєстри своїх членів і здійснюють контроль за дотриманням професійних вимог, етики та участі у програмах безперервного професійного розвитку. Єдиного національного онлайн-реєстру фармацевтів у Німеччині не існує. Перевірка права на здійснення професійної діяльності здійснюється через відповідну регіональну палату або державний орган, який видав Approbation. Така децентралізована модель дозволяє враховувати регіональні особливості регулювання професії, але водночас ускладнює публічний доступ до єдиної бази даних про фармацевтів на національному рівні.

Висновки. Як свідчить міжнародний досвід, ведення таких реєстрів здебільшого покладається на національні чи регіональні професійні організації або державні установи. Важливим аспектом є публічність реєстрів: відкритість даних сприяє прозорості професії та зміцнює довіру суспільства, хоча рівень доступу до інформації може відрізнятися залежно від країни.